

14.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ И ОСНОВНИТЕ СЛОБОДИ, НА ПРВИОТ ПРОТОКОЛ, ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 4, ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 6, ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 7 И ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 11 КОН КОНВЕНЦИЈАТА**

Се прогласува Законот за Ратификација на Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи и на Првиот Протокол, Протоколот број 4, Протоколот број 6, Протоколот број 7 и Протоколот број 11 кон Конвенцијата,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 февруари 1997 година.

Број 08-615/1
27 февруари 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

ЗАКОН**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ И ОСНОВНИТЕ СЛОБОДИ И НА ПРВИОТ ПРОТОКОЛ, ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 4, ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 6, ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 7 И ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 11 КОН КОНВЕНЦИЈАТА****Член 1**

Се ратификуваат:

- Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи, од 4 ноември 1950 година;
- Првиот Протокол кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи, кој обезбедува одредени права и слободи покрај оние кои се вклучени во Конвенцијата, од 20 март 1952 година;
- Протоколот број 4 кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи кој обезбедува одредени права и слободи покрај оние кои се вклучени во Конвенцијата и првиот Протокол, од 16 ноември 1963 година;
- Протоколот број 6 кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи кој се однесува на укинување на смртната казна, од 28 април 1983 година;
- Протоколот број 7 кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи, од 22 ноември 1984 година;
- Протоколот број 11 кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи со кој се менува механизмот за контрола утврден со конвенцијата, од 11 мај 1994 година.

Член 2

Документите на Советот на Европа, наведени во член 1 на овој закон во оригинал на англиски и во превод на македонски јазик гласат:

Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and protocols to the said Convention

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe,

Considering the Universal Declaration of Human Rights proclaimed by the General Assembly of the United Nations on 10th December 1948;

Considering that this declaration aims at securing the universal and effective recognition and observance of the rights therein declared;

Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its members and that one of the methods by which that aim is to be pursued is the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Article 3 - Prohibition of derogations

Article 4 - Prohibition of reservations

Article 5 - Territorial application

Article 6 - Relationship to the Convention

Article 7 - Signature and ratification

Article 8 - Entry into force

Article 9 - Depositary functions

Protocol No. 7

Article 1 - Procedural safeguards relating to expulsion of aliens

Article 2 - Right of appeal in criminal matters

Article 3 - Compensation for wrongful conviction

Article 4 - Right not to be tried or punished twice

Article 5 - Equality between spouses

Article 6 - Territorial application

Article 7 - Relationship to the Convention

Article 8 - Signature and ratification

Article 9 - Entry into force

Article 10 - Depositary functions

**Конвенција за заштита
на човековите права
и основните слободи
и протоколите на наведената Конвенција**

Владите потписнички, членки на Советот на Европа,

-имајќи ја предвид Општата декларација за човековите права, која Генералното собрание на Обединетите нации ја усвои на 10 декември 1948 година;

-имајќи предвид дека таа Декларација има за цел да обезбеди општо и ефективно признавање и исполнување на правата утврдени во неа;

-имајќи предвид дека цел на Советот на Европа е да постигне поголемо

единство меѓу своите членки и дека едно од средствата за постигнување на таа цел е заштитата и развојот на човековите права и основни слободи;

-повторно потврдувајќи ја својата длабока приврзаност кон оние основни слободи, кои ги чинат темелите на правдата и мирот во светот и чија заштита, од една страна, се засновува врз вистинската политичка демократија, а од друга страна - врз заедничкото сваќање и почитување на човековите права, од кои тие слободи зависат;

-решени, како влади на европски земји, со исти стремежи и заедничко наследство на идеали и политички традиции, почитување на слободата и владеењето на правото, да ги направат првите чекори за колективно гарантирање на определени права утврдени во Општата декларација

Се согласија за следното:

Член 1

Високите страни договорнички им ги признаваат на сите лица под нивна надлежност правата и слободите утврдени во делот I на оваа Конвенција.

ДЕЛ I

Член 2

1. Правото на живот на секој човек е заштитено со закон. Никој не може намерно да биде лишен од животот, освен со извршување на смртна казна, изречена со судска пресуда, со која е прогласен за виновен за кривично дело кое, според законот, се казнува со таква казна.

2. Се смета дека одредбите од овој член не се повредени доколу смртта настапила како резултат на апсолутно потребна употреба на сила:

а) во одбрана на секој поединец од незаконско насилство;

б) при апсење според закон или спречување на бегство на лице уапсено врз основа на закон;

в) при законско спречување на немвр или бунт.

Член 3

Никој не смее да биде подложен на мачење, нечовечко или понижувачко постапување или казнување.

Член 4

1. Никој не смее да биде држан во ропство или во ропска зависност.

2. Никој не смее да биде присилен да врши принудна или задолжителна работа.

3. Во смисла на овој член, за "принудна или задолжителна работа" нема да се смета:

а) секоја работа која нормално се бара од лицата кои се наоѓаат во затвор под услови предвидени во член 5 од оваа Конвенција или за време на условниот отпуст;

б) секоја служба која има воен карактер или некоја друга служба наместо задолжително служење на воениот рок, кога се работи за лица кои се повикале на приговор на совеста во оние земји во кои тоа е предвидено со закон;

в) секоја служба која се наложува во случај на опасност или несреќа, што го загрозува животот или благостостојбата на заедницата;

г) секоја работа или служба кои се составен дел на вообичаените граѓански обврски.

Член 5

1. Секој човек има право на слобода и на безбедност. Никој не смее да биде лишан од слобода, освен врз основа на закон во долу наведените случаи:

а) ако издржува казна затвор по пресуда на надлежниот суд;

б) ако бил уапсен или притворен поради противење на законски налог на судот или со цел да се обезбеди извршување на со закон пропишана обврска;

в) ако е уапсен или притворен поради приведување пред надлежна судска власт, кога постои оправдано сомнение дека тоа лице извршило кривично дело, или кога постојат оправдани причини тоа лице да се спречи да изврши кривично дело, или по извршувањето на кривичното дело да побегне;

г) ако се работи за притвор на малолетник врз основа на законска процедура, заради воспитување под надзор или заради приведување пред надлежна судска власт;

д) ако се работи за притвор на лице за да се спречи ширење на некоја заразна болест, на ментално оболени лица, алкохоличари, наркомани и скитници;

г) ако се апси или притвора лице врз основа на закон, со цел да се спречи илегално да влезе во земјата или лице против кое е во тек постапка за протерување или израчување.

2. Секое уапсено лице веднаш се известува на јазикот што го разбира за причините за апсењето и за обвиненијата против него.

3. Секое лице уапсено или притворено според одредбите на став 1в од овој член мора веднаш да биде изведено пред судија или друго судско лице, со закон овластено да врши судска власт, и да има право на судење во разумен рок или на пуштање на слобода во текот на судската постапка. Пуштањето може да се услови со давање гаранција дека тоа лице ќе се појави на судењето.

4. Секое лице лишено од слобода со апсење или притворање има право да вложи жалба до судот, а тој во кус рок да ја разгледа законитоста на тоа лишување од слобода и ако тоа не било законско, да нареди негово ослободување.

5. Секое лице кое било жртва на апсење или притворање спротивно на одредбите на овој член има право на обештетување.

Член 6

1. Секој има право правично и јавно, во разумен рок, пред независен и непристрасен со закон воспоставен суд да бидат разгледани и утврдени неговите граѓански права и обврски или основаноста на какви било кривични обвиненија против него. Пресудата се изрекува јавно, а новинарите и публиката можат да бидат исклучени за време на целата или на дел од постапката во интерес на моралот, јавниот ред или националната безбедност во едно демократско општество, кога тоа го наложуваат интересите на малолетник или заштитата на приватниот живот на страните во спорот; или кога тоа судот го смета за неопходно затоа што во посебни околности публицитетот би можел да им нанесе штета на интересите на правдата.

2. Секој кој е обвинет за кривично дело се смета за невин се додека неговата вина не се докаже по законски пат.

3. Секој обвинет ги има следните минимални права:

а) веднаш, на јазикот што го разбира, да биде детално известен за природата и причините на обвинението подигнато против него;

б) да му се обезбедат време и услови неопходни за подготвување на неговата одбрана;

в) да се брани самиот или со помош на бранител по свој избор, а доколку не располага со средства да плати бранител, да добие бесплатен службен адвокат кога тоа го наложуваат интересите на правдата;

г) самиот да ги сослуша или да бара сослушување на сведоците на обвинението и да бара повикнувањето и сослушувањето на сведоците на одбраната да биде под услови што важат и за сведоците на обвинението;

д) да користи бесплатна помош од преведувач, доколку не го разбира или не го зборува јазикот на кој се одвива судењето.

Член 7

1. Никој не може да биде осуден за дело сторено со чинење или нечинење кое, според внатрешното или меѓународното право, во моментот на извршувањето, не претставувало кривично дело. Исто така, изречената казна не може да биде потешка од онаа што се применувала во моментот на извршувањето на кривичното дело.

2. Овој член не влијае на пресудата или казната за лице кое е виновно за чинење или нечинење, ако тоа дело во моментот на извршувањето претставувало кривично дело според општите правни начела признати од цивилизираните народи.

Член 8

1. Секој човек има право на почитување на неговиот приватен и семеен живот, домот и преписката.

2. Јавната власт не смее да се меша во остварувањето на ова право, освен ако тоа мешање е предвидено со закон и ако претставува мерка која е во интерес на државната и јавната безбедност, економската благосостојба на земјата, заштитата на поредокот и спречувањето на кривични дела, заштитата на здравјето и моралот или заштитата на правата и слободите на другите, во едно демократско општество.

Член 9

1. Секој човек има право на слобода на мислите, совеста и верата. Ова право ја вклучува слободата за промена на верата и убедувањето, како и слободата за

изразување на својата вера или убедување, сам или заедно со другите, јавно или приватно, преку богослужба, поука, проповеди, верски обреди и ритуали.

2. Слободата за изразување на својата вера или на своите убедувања може да биде предмет само на оние ограничувања што се предвидени со закон и кои претставуваат мерки во интерес на јавната безбедност, поредокот, здравјето и моралот или заштитата на правата и слободите на други, неопходни во едно демократско општество.

Член 10

1. Секој човек има право на слобода на изразувањето. Ова право ги опфаќа слободата на мислење и слободата на примање и пренесување информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите, на претпријатијата за радио, филм и телевизија да им наметнуваат режим на дозволи за работа.

2. Остварувањето на овие слободи, коешто вклучува обврски и одговорности, може да биде под определени формалности, услови, ограничувања и санкции предвидени со закон, кои во едно демократско општество претставуваат мерки неопходни за државната безбедност, територијалниот интегритет и јавната безбедност; заштитата на редот и спречувањето на нереди и злосторства, заштитата на здравјето или моралот, угледот или правата на другите; за спречување на шпрењето на доверливи информации или за зачувување на авторитетот и непристрасноста на судството.

Член 11

1. Секој човек има право на слобода на мирно собирање и здружување со други, вклучувајќи го и правото да основа синдикати и да им се придружува на синдикатите за заштита на своите интереси.

2. Остварувањето на овие права може да биде ограничено само со законски мерки што во едно демократско општество се неопходни за националната безбедност, јавната безбедност, заштитата на редот и спречувањето на злосторства; заштитата на здравјето или моралот или заштитата на правата и слободите на други. Со овој член не се забранува наметнување законски ограничувања за припадниците на оружените сили, полицијата или државната администрација.

Член 12

Од моментот кога ќе станат способни за брак, мажот и жената имаат право да стапат во брак и да создадат семејство според националните закони со кои се регулира остварувањето на ова право.

Член 13

Секој човек, чии права и слободи, признати со оваа Конвенција, се нарушени, има право на жалба пред националните власти, дури и тогаш кога повредата на овие права и слободи ја сториле лица при вршење на службена должност.

Член 14

Уживањето на правата и слободите, признати со оваа Конвенција, треба да се обезбеди без никаква дискриминација заснована врз пол, раса, боја на кожата, јазик, вера, политичко или кое и да е друго мислење, национално или социјално потекло, припадност на национално малцинство, материјална положба, потекло по раѓање или кој и да е друг статус.

Член 15

1. Во случај на војна или некоја друга општа опасност, која го загрозува животот на нацијата, секоја Висока страна договорничка може да презема мерки кои отстапуваат од обврските предвидени со оваа Конвенција, и тоа строго во согласност со барањата што ѝ ги наложува ситуацијата и под услов таквите мерки да не бидат во спротивност со другите обврски што произлегуваат од меѓународното право.

2. Претходната одредба не дозволува какво и да е отстапување од членот 2, освен во случај на смрт настаната како последица на дозволени воени операции, како и од членовите 3, 4 (став 1) и 7.

3. Секоја Висока страна договорничка, која го користи ова право на отстапување, е должна, за преземените мерки и за причините што го предизвикале нивното преземање, целосно да го информира Генералниот секретар на Советот на Европа. Таа, исто така, е должна да го извести Генералниот секретар на Советот на Европа за датумот кога престанала важноста на таквите мерки и повторно почнала целосната примена на одредбите од Конвенцијата.

Член 16

Ниту една одредба од членовите 10,11 и 14 не може да се толкува како забрана на Високите страни договорнички да наметнуваат ограничување во политичкото дејствување на странците.

Член 17

Ниту една одредба на оваа Конвенција не може да се толкува на начин според кој, на некоја држава, група или поединец им е дадено право да преземаат активности или постапки со кои се загрозува некое право или слобода што се признати со оваа Конвенција; или да ги ограничуваат овие права и слободи во мерка поголема од онаа предвидена со Конвенцијата.

Член 18

Дозволените ограничувања за спомнатите права и слободи според оваа Конвенција, може да се применуваат само за оние цели за кои се и предвидени.

ДЕЛ II

Член 19

За да се обезбеди, Високите страни договорнички да ги почитуваат обврските што произлегуваат од оваа Конвенција, формирани се:

- а) Европска комисија за човекови права (во натамошниот текст "Комисија").
- б) Европски суд за човекови права (во натамошниот текст "Суд".)

ДЕЛ III

Член 20

1. Бројот на членовите на Комисијата е еднаков на бројот на Високите страни договорнички. Во Комисијата не може да членува повеќе од еден државјанин на иста држава.

2. Комисијата работи во пленарни заседанија. Меѓутоа, во своите рамки таа може да формира одделенија од кои секое е составено од по најмалку седум членови. Одделенијата можат да ги разгледуваат жалбите што се поднесуваат според членот 25 на оваа Конвенција и што се решаваат по вообичаена постапка,

или оние што не покренуваат суштински прашања за толкување или примена на Конвенцијата. Во рамките на овие ограничувања и со резерва од ставот 5 од овој член, одделенијата ги имаат сите надлежности што ѝ се дадени на Комисијата со оваа Конвенција.

Членот на Комисијата, избран во името на Високата страна договорничка, против која е поднесена жалба, има право да учествува во работата на одделението кое ја разгледува таа жалба.

3. Комисијата во своите рамки може да формира комитети, секој од по најмалку три члена, кои имаат право едногласно да ја прогласат за неприфатлива, или да ја симнат од својот список на предмети жалбата што е поднесена во согласност со одредбите на член 25, кога е можно таква одлука да се донесе без поширока расправа.

4. Одделението или комитетот можат, во секоја етапа од постапката, да се откажат од надлежноста во корист на Комисијата во пленарен состав, која исто така, може да побара да и се достави секоја жалба упатена до некое одделение или комитет.

5. Само Комисијата во пленарен состав е надлежна:

а) да ги разгледува жалбите поднесени во согласност со членот 24;

б) да изнесе случај пред Судот во согласност со членот 48-а;

в) да ги утврди интерните правила во согласност со членот 36.

Член 21

1. Членовите на Комисијата ги избира Комитетот на министрите и тоа со апсолутно мнозинство гласови и од списокот на имињата составен од Бирото на Консултативното собрание. Секоја група претставници на Високите страни договорнички во Консултативното собрание предлага три кандидата, од кои најмалку два мора да бидат нејзини државјани.

2. Доколку може да се примени, истата постапка важи и при пополнувањето на Комисијата, кога кон оваа Конвенција дополнително пристапат други држави и при пополнување на испразнетите места.

3. Кандидатите мора да имаат највисоки морални квалитети и квалификации потребни за вршење на високи судски функции или да бидат признати стручњаци за внатрешно или меѓународно право.

Член 22

1. Членовите на Комисијата се избираат за период од шест години, со можност за повторен избор. Меѓутоа, што се однесува до членовите избрани на првите избори, мандатот на седум членови завршува по три години.

2. Членовите чија функција се завршува со истекувањето на првичниот период од три години, ги определува со ждрепка Генералниот секретар на Советот на Европа, веднаш по завршувањето на првите избори.

3. Во рамките на можностите, за да се обезбеди обновување на една половина од составот на Комисијата секои три години, пред да пристапи кон следните избори, Комитетот на министрите може да одлучи, еден или повеќе мандати на членовите кои треба да бидат избрани да не изнесуваат шест години, но сепак да не бидат подолги од девет ниту покуси од три години.

4. Во случај кога се работи за поголем број мандати и кога Комитетот на министрите ја примени одредбата од претходниот став, распределбата на мандатите со ждрепка ја врши Генералниот секретар на Советот на Европа непосредно по изборите.

5. Членот на Комисијата, избран на место на некој од членовите, чиј мандат сè уште не истекол, го презема мандатот на својот претходник до неговото истекување.

6. Членовите на Комисијата остануваат на функција до замената. Потоа продолжуваат да работат на оние случаи на кои дотогаш работеле, а кои сè уште не се завршени.

Член 23

Членовите на Комисијата работат во лично својство. Тие во текот на својот мандат не можат да прифатат должности што се неспојли со нивната независност, непристрасност и со други барања својствени на таа функција.

Член 24

Секоја страна договорничка може, преку Генералниот секретар на Советот на Европа, да го изнесе пред Комисијата секој случај на кршење на одредбите од оваа Конвенција за кој смета дека го сторила некоја друга страна договорничка.

Член 25

1. Комисијата може да земе на разгледување жалби што на Генералниот секретар му ги упатуваат физички лица, невладини организации или група поединици кои се сметаат за жртви на кршење на правата признати со оваа Конвенција, од некоја Висока страна договорничка, во случај таа Висока страна договорничка, против која се поднесува жалбата, да дала изјава со која ја признава надлежноста на Комисијата да ја разгледува таквата жалба. Високите страни договорнички кои дале такви изјави, се обврзуваат со ништо да не го попречуваат потполното остварување на ова право.

2. Вакви изјави може да се дадат за ограничен временски период.

3. Тие се доставуваат до Генералниот секретар на Советот на Европа. Тој ги проследува нивните копии до Високите страни договорнички и обезбедува нивно објавување.

4. Комисијата ја нема надлежноста дадена со овој член се додека најмалку шест Високи страни договорнички не ја прифатат изјавата наведена во претходните ставови.

Член 26

Комисијата може да разгледува некој случај дури откако ќе бидат исцрпени сите домашни правни лекови во согласност со општоприфатените начела на меѓународното право и тоа во рок од шест месеци од денот кога е донесена конечна интерна одлука.

Член 27

1. Комисијата нема да прифати никаква жалба поднесена според членот 25 ако е:

а) анонимна; или

б) во основа истоветна со некоја друга жалба, која Комисијата веќе ја разгледувала; или е веќе поднесена до некоја друга меѓународна инстанца за спроведување на истрага и донесување одлука и ако не содржи нови факти.

2. Комисијата ќе ја прогласи неприфатлива секоја жалба поднесена врз основа на член 25 за која ќе оцени дека е спротивна на одредбите на оваа Конвенција; која е очигледно неоснована, или за која смета дека претставува злоупотреба на правото на жалба.

3. Комисијата ќе ја одбие секоја жалба што ќе ја оцени за неприфатлива врз основа на член 26.

Член 28

1. Во случај Комисијата да ја прифати жалбата што и е упатена:

а) Со цел да ги утврди фактите, таа пристапува кон разгледување на жалбата заедно со претставниците на страните во спорот и, доколку има потреба, спроведува истрага, за чија ефикасност заинтересираните држави, по размената на мислења со Комисијата, ги обезбедуваат сите потребни услови.

б) Истовремено, таа на заинтересираните страни им дава можност со нејзина помош да дојдат до мирно решение на спорот, со почитување на човековите права утврдени со оваа Конвенција.

2. Доколку успее во настојувањето да постигне пријателско решение, Комисијата подготвува извештај што им се доставува на заинтересираните држави, на Комитетот на министрите и на Генералниот секретар на Советот на Европа, за објавување. Извештајот се ограничува само на кус преглед на фактите и на усвоеното решение.

Член 29

По прифаќањето на некоја жалба поднесена според член 25 од Конвенцијата, Комисијата сепак може со двотретинско мнозинство на гласови да донесе одлука за нејзино отфрлање, доколку во текот на нејзиното разгледување утврди дека постои еден од основите за неприфаќање утврдени во член 27.

Во ваков случај одлуката им се соопштува на заинтересираните страни.

Член 30

1. Комисијата може во секоја фаза од постапката да одлучи да ја прекине работата на некоја жалба, доколку околностите наведуваат на заклучок:

а) дека подносителот на жалбата нема намера да продолжи со постапката, или

б) дека спорот е решен, или

в) дека постојат други причини, кои ги утврдила Комисијата и кои не го оправдуваат натамошното разгледување на жалбата.

Меѓутоа, Комисијата ќе ја продолжи постапката доколку тоа го бара почитувањето на човековите права утврдени со оваа Конвенција.

2. Доколку Комисијата одлучи да ја отфрли жалбата која веќе ја прифатила, таа за тоа поднесува извештај кој содржи став за фактите и причините за отфрлање на жалбата. Извештајот се доставува до заинтересираните страни, за информирање, до Комитетот на министрите. Комисијата може да го објави извештајот.

3. Комисијата може да одлучи повторно да ја земе во разгледување одбиената жалба, доколку оцени дека околностите тоа го оправдуваат.

Член 31

1. Доколку разгледувањето на некоја жалба не е извршено во согласност со членовите 28 (став 2), 29 или 30, Комисијата поднесува извештај во кој ги констатира фактите и дава мислења за тоа дали, од утврдените факти, произлегува дека државата за која станува збор ги прекршила обврските според Конвенцијата. Во извештајот може да бидат изнесени и личните мислења на членовите на Комисијата за ова прашање.

2. Извештајот се доставува до Комитетот на министрите. Исто така, тој се доставува и до заинтересираните држави кои немаат право да го објават.

3. При доставувањето на извештајот до Комитетот на министрите, Комисијата може да даде и предлози кои ги смета за целесходни.

Член 32

1. Доколку случајот не е предаден на Судот во рок од три месеца од денот кога Комисијата го доставила извештајот до Комитетот на министрите, во согласност со одредбите на член 48 од оваа Конвенција, Комитетот со двотретинско мнозинство од гласовите на полноправните членови одлучува за тоа дали дошло или не дошло до повреда на Конвенцијата.

2. Во случај на повреда на Конвенцијата, Комитетот на министрите утврдува рок во кој заинтересираната Висока страна договорничка треба да ги преземе мерките наложени со одлуката на Комитетот на министрите.

3. Ако Високата страна договорничка, за која станува збор, во утврдениот рок не преземе задоволителни мерки, Комитетот на министрите, со мнозинство гласови, предвидено во првиот став од овој член, одлучува за начинот на извршувањето на неговата првобитна одлука и за тоа објавува извештај.

4. Високите страни договорнички прифаќаат да ја сметаат за обврзувачка за нив секоја одлука која Комитетот на министрите ќе ја усвои во согласност со претходните ставови.

Член 33

Седниците на Комисијата се затворени за јавноста.

Член 34

Комисијата донесува одлуки со мнозинство гласови на членовите кои се присутни и кои гласаат, освен кога се работи за одлуки во врска со одредбите од членовите 20 (став 3) и 29.

Член 35

Комисијата се состанува кога тоа околностите го бараат. Свикувањето го врши Генералниот секретар на Советот на Европа.

Член 36

Комисијата усвојува свој деловник за работа.

Член 37

Генералниот секретар на Советот на Европа го формира Секретаријатот на Комисијата.

ДЕЛ IV

Член 38

Европскиот суд за човекови права има толку судии колку што има членки на Советот на Европа. Судот не може да има повеќе од еден државјанин на иста држава.

Член 39

1. Членовите на Судот ги избира Консултативното собрание со мнозинство гласови од списокот на лица предложени од членките на Советот на Европа. Секоја членка предлага три кандидата, од кои најмалку два се нејзини државјани.

2. Доколку може да се примени, истата постапка важи и при пополнувањето на Судот во случај на прием на нови членки во Советот на Европа и при пополнување на испразнетите места.

3. Кандидатите мора да имаат највисоки морални квалитети и потребни квалификации за вршење на високи судски функции или да бидат признати правни стручњаци.

Член 40

1. Членовите на Судот се избираат за период од девет години, со можност за повторен избор. Меѓутоа, од членовите избрани на првите избори мандатот на четири члена престанува на крајот на третата година, а мандатот на други четири члена престанува на крајот на шестата година.

2. Членовите, чија функција завршува со истекувањето на првичните периоди од три или шест години, ги определува со ждрепка Генералниот секретар на Советот на Европа, веднаш по завршувањето на првите избори.

3. За да обезбеди обновување на една третина од составот на Судот, секоја трета година Консултативното собрание може да одлучи, пред да ги организира наредните избори, еден или повеќе мандати на членовите кои треба да бидат избрани да не траат девет години, но сепак да не бидат подолги од дванаесет, ниту покуси од шест години.

4. Во случај кога се работи за поголем број мандати и кога Консултативното собрание ја примени одредбата од претходниот став, распределбата на мандатите со ждрепка ја утврдува Генералниот секретар на Советот на Европа непосредно по изборот.

5. Членот на Судот, избран за да го замени членот чиј мандат не истекол, го презема мандатот на својот претходник до неговото истекување.

6. Членовите на Судот остануваат на функција до замената. По замената продолжуваат да работат на оние случаи на кои до тогаш работеле, а кои сè уште не се завршени.

7. Членовите на Судот заседаваат во Судот во лично својство. Тие во текот на својот мандат не можат да прифатат каква било функција која е неспоива со нивната независност, непристрасност и со други барања својствени на таа функција.

Член 41

Судот избира свој претседател и еден или двајца потпретседатели за период од три години. Тие можат повторно да бидат избрани.

Член 42

За секој ден поминат на должност, членовите на Судот примаат надомест што го утврдува Комитетот на министрите.

Член 43

Разгледувањето на секој случај Судот го врши во совет од девет судии. По службена должност, член на Советот е судијата државјанин на заинтересираната држава или, доколку таков нема, лице по избор на таа држава во својство на судија. Имињата на другите судии со ждрепка ги утврдува претседателот пред почетокот на расправата.

Член 44

Само Високите страни договорнички и Комисијата имаат право да изнесат пред Судот определен случај.

Член 45

Во надлежност на Судот се сите случаи на толкување и примена на оваа Конвенција што можат да ги поднесат Високите страни договорнички или Комисијата согласно членот 48.

Член 46

1. Секоја Висока страна договорничка може во кое било време да изјави дека ја признава како задолжителна *ipso facto* и без посебна спогодба надлежноста на Судот за сите прашања што се однесуваат на толкувањето и примената на оваа Конвенција.

2. Погоре споменатите изјави може да се дадат без резерва или под резерва на реципроцитет во однос на некои или на определени страни договорнички или за определен период.

3. Тие изјави му се врачуваат на Генералниот секретар на Советот на Европа, кој доставува копија од нив до Високите страни договорнички.

Член 47

Случајот може да му биде поднесен на Судот дури откако Комисијата ќе потврди дека не е постигнато пријателско решение и во рок од три месеца предвиден во член 32.

Член 48

Под услов заинтересираната Висока страна договорничка, ако е само една, или заинтересираните Високи страни договорнички, ако се повеќе, да подлежат на задолжителна надлежност на Судот, или доколку тоа не е случај, со согласност или прифаќање на Високата страна договорничка, ако е само една или на Високите страни договорнички ако се повеќе, Судот може да го свикаат:

- а) Комисијата;
- б) Високата страна договорничка, чиј државјанин е жртва;
- в) Високата страна договорничка, која се обратила до Комисијата за случајот;
- г) Високата страна договорничка против која е поднесена жалбата.

Член 49

Во случај на спор за тоа дали Судот има надлежност, прашањето се решава со одлука на Судот.

Член 50

Ако Судот утврди дека одлуката или мерката на судскиот орган или кој и да е друг орган на Страната договорничка, во целост или делумно е во спротивност со обврските што произлегуваат од оваа Конвенција и ако внатрешното право на споменатата Страна договорничка овозможува само делумно обештетување за последиците од таквата одлука или мерка, Судот може со своја одлука на оштетената странка да и даде правично задоволување, доколку е тоа неопходно.

Член 51

1. Одлуката на Судот содржи образложение.
2. Ако одлуката во целост или делумно не е одраз на единственото мислење на судиите, секој судија има право да приложи свое одвоено мислење.

Член 52

Одлуката на Судот е конечна.

Член 53

Високите страни договорнички се обврзуваат да ги почитуваат одлуките на Судот во спорите во кои тие се странки.

Член 54

Пресудата на Судот се доставува до Комитетот на министрите, кој го надгледува нејзиното извршување.

Член 55

Судот усвојува свои правила и своја процедура.

Член 56

1.Првите избори за членови на Судот се организираат откако ќе се соберат осум изјави на Високите страни договорнички, според одредбите на членот 46.

2.Судот не може да разгледува каков и да е случај пред тие избори.

ДЕЛ V

Член 57

На барање на Генералниот секретар на Советот на Европа, секоја Висока страна договорничка го доставува бараното објаснување за начинот на кој со нејзиното внатрешно право се обезбедува вистинска примена на сите одредби од оваа Конвенција.

Член 58

Трошоците на Комисијата и на Судот ги сноси Советот на Европа.

Член 59

За време на вршењето на своите функции членовите на Комисијата и на Судот уживаат привилегии и имунитет утврдени во членот 40 од Статутот на Советот на Европа, и во спогодбите склучени во согласност со одредбите од тој член.

Член 60

Ниту една одредба од оваа Конвенција не може да се толкува како ограничување или повреда на човековите права и основни слободи, кои можат да бидат признати врз основа на закон на која и да е страна договорничка или врз основа на некоја спогодба на која ѝ пристапила некоја од нив.

Член 61

Ниту една одредба од оваа Конвенција не ја ограничува надлежноста на Комитетот на министрите, утврдена со Статутот на Советот на Европа.

Член 62

Високите страни договорнички заемно се откажуваат, освен во случај на посебна спогодба, од користењето на постојните меѓусебни договори, конвенции или изјави со цел спорот, кој настанал при толкувањето или примената на оваа Конвенција, да се реши на друг начин, а не на начин предвиден со оваа Конвенција.

Член 63

1. Секоја држава може, во моментот на ратификацијата или во секој друг момент подоцна, со нотификација упатена до Генералниот Секретар на Советот на Европа, да изјави дека оваа Конвенција ќе се применува на сите или само на некоја територија, чии меѓународни односи се во нејзина надлежност.

2. Конвенцијата ќе се применува на територијата или териториите наведени во нотификацијата по триесет дена од денот кога нотификацијата ја примил Генералниот секретар на Советот на Европа.

3. Одредбите од оваа Конвенција ќе бидат применети на тие територии, имајќи ги притоа предвид локалните потреби.

4. Секоја држава, која дала изјава во согласност со ставот еден од овој член, може, во секое време подоцна да изјави дека во врска со една или повеќе територии споменати во таа изјава, прифаќа Комисијата да биде надлежна за решавање на жалбите на физичките лица, невладините организации или групи поединци согласно членот 25 од оваа Конвенција.

Член 64

1. Секоја држава може, во моментот на потпишувањето на оваа Конвенција или при депонирањето на својот ратификационен инструмент, да изрази одредена резерва во врска со секоја одредба на Конвенцијата, доколку во тој момент на нејзината територија е во сила некој закон кој не е во согласност со таа одредба. Според овој член, резерви од општ карактер не се дозволени.

2. Секоја резерва изразена кон овој член содржи кус приказ на односниот закон.

Член 65

1. Една Висока страна договорничка може да ја откаже оваа Конвенција само по истекот на рокот од пет години од денот кога станала страна договорничка и

по шест месеци од објавувањето на отказот во нотификацијата упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа, кој за тоа ги известува останатите страни договорнички.

2. Тоа откажување не може да ја ослободи Високата страна договорничка, за која станува збор, од нејзините обврски кон оваа Конвенција во поглед на кој и да е чин, со кој таа би ги прекршила обврските пред датумот на стапувањето на сила на отказот.

3. Со иста резерва, секоја Страна договорничка, која ќе престане да биде членка на Советот на Европа, престанува да биде потписничка и на оваа Конвенција.

4. Според одредбите од претходните ставови, Конвенцијата може да се откаже за секоја територија на која е применувана врз основа на член 63.

Член 66

1. Оваа Конвенција е отворена за потпишување за членките на Советот на Европа. Таа мора да биде ратификувана. Ратификациите се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа.

2. Конвенцијата стапува на сила по депонирањето на десет инструменти за ратификација.

3. За секоја потписничка, која ратификацијата ќе ја изврши подоцна, Конвенцијата стапува на сила со денот на депонирањето на ратификационите инструменти.

4. Генералниот секретар на Советот на Европа ги известува сите членки на Советот на Европа за стапувањето на Конвенцијата на сила, за имињата на Високите страни договорнички кои ја ратификувале и за депонирањето на секој ратификационен инструмент што е извршено подоцна.

Составено во Рим, на 4 Ноември 1950 година, на француски и англиски јазик, при што и двата текста се еднакво веродостојни, во еден единствен примерок кој се депонира во архивот на Советот на Европа. Генералниот секретар ѝ доставува заверена копија на секоја страна потписничка.

ПРОТОКОЛ БРОЈ 2
КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА И
ОСНОВНИ СЛОБОДИ, СО КОЈ НА ЕВРОПСКИОТ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА МУ СЕ ПРИЗНАВА НАДЛЕЖНОСТ ДА ДАВА
КОНСУЛТАТИВНИ МИСЛЕЊА

Државите членки на Советот на Европа, потписнички на овој Протокол,

-Имајќи ги предвид одредбите од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, потпишана во Рим, на 4 Ноември 1950 година (во натамошниот текст:"Конвенција"), посебно член 19, со кој, покрај други органи се формира Европски суд за човекови права (во натамошниот текст "Суд"):

-Сметајќи дека е целисходно Судот, под одредени услови, да биде надлежен за консултативни мислења,

Се согласија за следното:

Член 1

1.Судот може, на барање на Комитетот на министрите, да дава мислења за правните прашања во врска со толкувањето на Конвенцијата и нејзините протоколи.

2.Тие мислења не можат да се однесуваат на прашања кои имаат врска со содржината или ширината на правата и слободите утврдени во делот I од Конвенцијата и во нејзините протоколи, ниту на други прашања за кои Комисијата, Судот или Комитетот на министрите би можеле да решаваат по поднесената жалба предвидена со Конвенцијата.

3.Одлука на Комитетот на министрите да побара мислење на Судот се донесува со двотретинско мнозинство на гласови на претставниците кои имаат право да бидат во Комитетот.

Член 2

Судот одлучува дали барањето на Комитетот на министрите за добивање мислење е во негова консултативна надлежност како што е тоа утврдено во член 1 од овој Протокол.

Член 3

1.За разгледување на барањата за консултативни мислења, Судот заседава во пленум

2.Мислењето на Судот се образложува.

3. Доколку мислењето не го изразува во целост или делумно едногласното мислење на судиите, секој судија има право да приложи и свое индивидуално мислење.

4. Мислењето на Судот се доставува до Комитетот на министрите.

Член 4

Со проширувањето на овластувањата што ги има врз основа на член 55 од Конвенцијата и за целите на овој Протокол, Судот, ако го смета тоа за потребно, може да донесе свој деловник и да утврди процедура.

Член 5

1. Овој Протокол е отворен за потпишување за државите членки на Советот на Европа потписнички на Конвенцијата кои можат да станат негови членки:

а) со потпишување без резерва од ратификација или прифаќање.

б) со потпишување со резерва од ратификација или прифаќање, по што ќе се изврши ратификација или прифаќање.

Инструментите за ратификација или прифаќање се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа.

2. Овој Протокол стапува на сила откако сите држави членки на Конвенцијата станат страни на Протоколот, согласно со одредбите од точка 1 на овој член.

3. Од денот на стапувањето на сила на овој Протокол членовите од 1 до 4 ќе се сметаат како составен дел на Конвенцијата.

4. Генералниот секретар на Советот на Европа ги известува државите членки на Советот за:

а) секој потпис без резерва од ратификација или одобрување;

б) секој потпис со резерва од ратификација или одобрување;

в) депонирање на секој инструмент за ратификација или прифаќање;

г) датумот на стапување на сила на овој Протокол согласно точка 2 од овој член.

Во потврда на тоа, долупотпишаните, пропиено овластени за оваа цел, го потпишаа овој Протокол.

Составено во Сразбур, на 6 мај 1963 година на француски и англиски јазик, при што и двата текста се еднакво веродостојни, во еден единствен примерок кој

се депонира во архивот на Советот на Европа. Генералниот секретар ѝ доставува заверена копија на секоја држава потписничка.

ПРОТОКОЛ КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА И ОСНОВНИ СЛОБОДИ

Владите потписнички, членки на Советот на Европа, решени да преземат мерки за обезбедување на колективното гарантирање на оние права и слободи кои не се наведени во Делот I од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, потпишана на 4 ноември 1950 година во Рим (во натамошниот текст "Конвенција"),

Се согласија за следното:

Член 1

Секое физичко или правно лице има право на мирно уживање на својот имот. Никој не може да биде лишен од својот имот, освен во јавен интерес и под услови предвидени со закон и со општите принципи на меѓународното право.

Претходните одредби не навлегуваат во правото на државите да донесуваат закони кои ги сметаат за неопходни за регулирање на користењето на имото согласно општиот интерес или заради сигурно плаќање на данокот, другите придонеси и парични казни.

Член 2

Никому не може да му се одземе правото на образование. Во своето дејствување во областа на образованието и наставата, државата ги почитува правата на родителите да обезбедат образование и настава во согласност со своите верски и филозофски убедувања.

Член 3

Високите страни договорнички се обврзуваат во разумни интервали да организираат слободни избори со тајно гласање, под услови што му овозможуваат на народот слободно да го изрази своето мислење за изборот на законодавното тело.

Член 4

Секоја Висока страна договорничка може во моментот на потпишувањето или ратификацијата на овој Протокол, или во секој момент подоцна, да му достави на Генералниот секретар на Советот на Европа изјава за тоа во која мерка се обврзува одредбите од овој Протокол да се применуваат на териториите наведени во спомнатата изјава, а чии меѓународни односи се наоѓаат во нејзина надлежност.

Секоја Висока страна договорничка, која доставила изјава во согласност со претходниот став, може, од време на време да доставува нови изјави со кои се менуваат поранешните изјави или престанува примената на одредбите на овој Протокол на која и да е територија.

Изјавата дадена согласно со овој член ќе се смета како да е дадена во согласност со првиот став на членот 63 од Конвенцијата.

Член 5

Високите страни договорнички ги сметаат членовите 1,2,3 и 4 од овој Протокол за дополнителни членови на Конвенцијата, а сите одредби на Конвенцијата ќе ги применуваат согласно тоа.

Член 6

Протоколот е отворен за потпишување за членките на Советот на Европа, потписнички на Конвенцијата. Тој ќе биде ратификуван во исто време кога и Конвенцијата или по нејзината ратификацијата. Протоколот стапува на сила по депонирањето на десет ратификациони инструменти. За секоја потписничка која го ќе ратификува подоцна, Протоколот стапува на сила од денот на депонирањето на ратификациониот инструмент.

Ратификационите инструменти ќе бидат депонирани кај Генералниот секретар на Советот на Европа, кој ќе им ги соопшти на сите членки имплицитно на оние кои го ратификувале Протоколот.

Составено на 20 март 1952 година во Париз, на француски и на англиски јазик, при што и двата текста се еднакво веродостојни, во еден примерок кој се депонира во архивот на Советот на Европа. Генералниот секретар и доставува заверена копија од Протоколот на секоја влада потписничка.

ПРОТОКОЛ БРОЈ 4

КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА И
ОСНОВНИ СЛОБОДИ, СО КОЈ СЕ ПРИЗНАВААТ НЕКОИ ПРАВА И
СЛОБОДИ КОИ НЕ СЕ НАВЕДЕНИ ВО КОНВЕНЦИЈАТА И ВО
ПРОТОКОЛОТ БРОЈ 1 КОН КОНВЕНЦИЈАТА

Владите потписнички, членки на Советот на Европа,

Решени да преземат мерки за обезбедување на колективно гарантирање на оние права и слободи кои не се наведени во Делот I од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, потпишана на 4 ноември 1950 година во Рим (во натамошниот текст "Конвенција"), и во членовите од 1 до 3 од Првиот дополнителен протокол кон Конвенцијата, потпишана на 20 март 1952 година во Париз,

Се согласија за следното:

Член 1

Никој не може да биде лишен од слобода само затоа што не е во состојба да изврши определена договорна обврска.

Член 2

1. Секое лице кое законски се наоѓа на територијата на една држава, има право слободно да се движи во неа и слободно да го избере своето место на престојување.

2. Секое лице е слободно да ја напушти која и да е земја вклучувајќи ја и својата.

3. Остварувањето на тие права може да биде предмет само на оние ограничувања кои се предвидени со закон и кои претставуваат неопходни мерки во интерес на националната безбедност, јавната безбедност, одржувањето на јавниот ред, спречувањето на кривични дела, заштитата на здравјето и моралот или заштитата на правата и слободите на другите во едно демократско општество.

4. Правата признати во првиот став можат да бидат предмет и на ограничувања во некои области доколку таквите со закон предвидени ограничувања ги оправдува јавниот интерес на едно демократско општество.

Член 3

1. Никој не може да биде протеран од територијата на државата чиј државјанин е, ниту со поединечна ниту со колективна мерка.

2. Никој не може да биде лишен од правото на влегување во државата чиј државјанин е

Член 4

Забрането е колективно протерување на странци.

Член 5

1. Секоја Висока страна договорничка може, во моментот на потпишувањето или ратификацијата на овој Протокол, или во секој момент подоцна, да му достави на Генералниот секретар на Советот на Европа изјава за тоа во која мерка се обврзува, одредбите од овој Протокол да се применуваат на териториите наведени во спомената изјава, а чии меѓународни односи се наоѓаат во нејзина надлежност.

2. Секоја Висока страна договорничка која доставила изјава во согласност со претходниот став може, кога сака, да достави нова изјава со која се менува секоја поранешна изјава или престанува примената на одредбите на овој Протокол на која и да е територија.

3. Изјавата дадена согласно со овој член се смета како да е дадена во согласност со првиот став на член 63 од Конвенцијата.

4. Територијата на секоја држава на која се применува овој Протокол по основ на ратификација или прифаќање од споменатата држава и секоја територија на која Протоколот се применува по основ на изјавата на таа држава, дадена согласно со овој член, ќе се смета за посебна територија кога е во прашање толкувањето на терминот државна територија според членовите 2 и 3.

Член 6

1. Високите страни договорнички ги сметаат членовите од 1 до 5 на овој Протокол за дополнителни членови на Конвенцијата и во согласност со тоа ги применуваат сите одредби од Конвенцијата.

2. Меѓутоа, правото на индивидуална жалба, признато со изјава, дадена врз основа на членот 25 од Конвенцијата, или признавањето на задолжителната

надлежност на Судот, дадена со изјава врз основа на членот 46 од Конвенцијата, се остварува во поглед на овој Протокол само во онаа мерка во која Високата страна договорничка, за која станува збор, изјави дека го признава споменатото право или ја прифаќа наведената надлежност за членовите од 1 до 4 од Протоколот или само за некои од тие членови.

Член 7

1. Овој Протокол е отворен за потпишување за членките на Советот на Европа потписнички на Конвенцијата. Тој ќе биде ратификуван во исто време кога и Конвенцијата или по нејзината ратификација, а ќе стапи на сила по депонирањето на пет ратификациони инструменти. За секоја потписничка, која ќе го ратификува подоцна, Протоколот стапува на сила со денот на депонирањето на ратификациониот инструмент.

2. Ратификационите инструменти се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа, кој им ги соопштува на сите членки имињата на оние кои го ратификувале Протоколот.

Во потврда на тоа, долупотпишаните, прописно овластени за оваа цел, го потпишаа овој Протокол. --

Составена на 16 септември 1963 година во Стразбур, на француски и на англиски јазик, при што и двата текста се еднакво веродостојни, во еден примерок кој се депонира во архивот на Советот на Европа. Генералниот секретар ѝ доставува на секоја држава потписничка заверена копија од Протоколот.

ПРОТОКОЛ БРОЈ 6

КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА И ОСНОВНИ СЛОБОДИ ВО ВРСКА СО УКИНУВАЊЕТО НА СМРТНАТА КАЗНА

Државите членки на Советот на Европа, потписнички на овој Протокол кон Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, потпишана во Рим на 4 ноември 1950 година (во натамошниот текст "Конвенција"),

имајќи предвид дека развојот на ситуацијата во поголем број држави членки на Советот на Европа ја изразува општата тенденција кон укинување на смртната казна,

Се согласија за следното:

Член 1

Смртната казна се укинува. Никој не може да биде осуден на таква казна, ниту погубен.

Член 2

Државата во своите закони може да предвиди смртна казна за дела сторени за време на војна или непосредна воена опасност. Таква казна ќе се применува само во случаите предвидени со тие закони и во согласност со нивните одредби. Таа држава му ги доставува на Генералниот секретар на Советот на Европа соодветните одредби од законот за кој станува збор.

Член 3

Не е дозволено какво и да е отстапување од одредбите на овој Протокол според член 15 од Конвенцијата.

Член 4

Не се прифаќа каква и да е резерва на одредбите од овој Протокол според членот 64 од Конвенцијата.

Член 5

1. Секоја држава може во моментот на потпишување или во моментот на депонирање на својот инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување, да наведе една или повеќе територии на кои се применува овој Протокол.

2. Со изјава упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа секоја држава може, во секое време подоцна, да ја прошири примената на овој Протокол на секоја друга територија наведена во таа изјава. Во однос на таа територија Протоколот стапува на сила првиот ден во месецот по датумот кога Генералниот секретар ја примил изјавата.

3. Секоја изјава дадена во согласност со претходните два става може да биде повлечена во врска со секоја територија наведена во таа изјава преку нотификација упатена до Генералниот секретар. Повлекувањето важи од првиот ден во месецот по датумот кога Генералниот секретар ја примил нотификацијата.

Член 6

Државите членки ги сметаат членовите од 1 до 5 од овој Протокол како дополнителни членови на Конвенцијата и во согласност со тоа ги применуваат сите одредби од Конвенцијата.

Член 7

Протоколот е отворен за потпишување од државите членки на Советот на Европа, потписнички на Конвенцијата. Тој подлежи на ратификација, прифаќање или одобрување. Државата членка на Советот на Европа не може да го ратификува, да го прифати или да го одобри овој Протокол, ако истовремено или претходно на ја ратификува Конвенцијата. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа.

Член 8

1. Овој Протокол ќе стапи во сила на првиот ден од месецот што следи по денот на кој пет земји - членки на Советот на Европа ја изразиле својата согласност да бидат обврзани со овој Протокол во согласност со одредбите на член 7.

2. Во однос на земјата - членка што дополнително ќе ја изрази својата согласност да биде обврзана со него, Протоколот влегува во сила на првиот ден од месецот што следи по денот на депонирањето на инструментот за ратификација, прифаќање или одобрување.

Член 9

Генералниот секретар на Советот на Европа ги известува државите членки на Советот за:

- а) секој потпис;
- б) депонирање на секој инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување;
- в) секој датум на стапување во сила на овој Протокол во согласност со одредбите на членовите 5 и 8;
- г) секој друг акт, нотификација или соопштение што се однесува на овој Протокол.

Долупотпишаните, прописно овластени, го потврдуваат сето тоа потпишувајќи го овој Протокол.

Составено во Стразбур, на 28 април 1983 година, на француски и англиски јазик, при што и двата текста се еднакво веродостојни, во еден единствен примерок кој се депонира во архивот на Советот на Европа. Генералниот секретар на Советот на Европа и доставува заверена копија на секоја држава членка на Советот на Европа.

ПРОТОКОЛ БРОЈ 7

КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА И ОСНОВНИ СЛОБОДИ

Владите потписнички, членки на Советот на Европа,

Решени да преземат мерки за обезбедување на колективно гарантирање на определени права и слободи со примена на Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, потпишана во Рим на 4 ноември 1950 година (во натамошниот текст “Конвенција”),

Се согласија за следното:

Член 1

1. Странец кој законски престојува на територијата на една држава не може од неа да биде протеран, освен во случај на извршување на одлука донесена во согласност со закон, при што тој има право:

а) да ги изнесе причините против неговото протерување

б) да побара преиспитување на неговиот случај и

в) да му се овозможи за таа цел да биде застапуван пред надлежните власти или пред лицето или лицата кои тие власти ќе ги определат.

2. Странец може да биде протеран пред остварување на неговите права според ставот 1 - а, б, в, од овој член доколку тоа протерување е неопходно за јавниот ред или националната безбедност.

Член 2

1. Секој кого судот го прогласил за виновен за кривично дело има право пресудата или казната изречена за тоа дело да биде разгледана од страна на повисок суд. Остварувањето на ова право, вклучувајќи ги и причините за неговото остварување, се определени со закон.

2. Ова право може да има исклучоци во случај на мали прекршоци кои се утврдени во законот или во случај кога лицето за кое станува збор уште во првостепената постапка било осудено од највисок суд или прогласено за виновно и осудено откако е поднесена жалба против неговото ослободување.

Член 3

Кога некое лице, според конечната одлука, е осудено за кривично дело и кога подоцна таа казна ќе се поништи или биде простена по основ на нови или дополнително утврдени факти, кои убедливо покажуваат дека тука се работело за судска заблуда, лицето кое ја издржувало казната како последица на таквата пресуда треба да добие обештетување во согласност со законот или практиката на државата за која станува збор, ако не се докаже дека самото тоа лице потполно или делумно оневозможило тие непознати факти да се откријат на време.

Член 4

1. Никој не може да биде изведен пред суд или повторно осуден во кривична постапка од суд на истата држава за дело за кое веќе бил конечно ослободен или осуден во согласност со законот и кривичната постапка на таа држава.

2. Одредбите од претходниот став не го спречуваат повторното отворање на процесот во согласност со законот и кривичната постапка на државата за која станува збор, доколку постојат нови или дополнително откриени факти, или доколку е утврдено дека е направен битен пропуст во претходната постапка, кој можел да влијае врз донесената пресуда.

3. Не е дозволено какво и да е отстапување од одредбите од овој член според член 15 од Конвенцијата

Член 5

Сопружниците уживаат исти граѓански права и одговорности во меѓусебните односи и во односите кон своите деца во поглед на бракот, во текот на бракот и во случај на развод. Овој член не ги спречува државите да ги преземат оние мерки што се неопходни и што се во интерес на децата.

Член 6

1. Секоја држава може, во моментот на потпишувањето и депонирањето на инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување, да ја наведе територијата или териториите на кои овој Протокол ќе се применува и да наведе во која мерка се обврзува, одредбите од овој Протокол да се применуваат на таа територија или тие територии.

2. Секоја држава може во секој друг момент, со изјава упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа, да ја прошири примената на овој Протокол на секоја друга територија наведена во таа изјава. Во однос на таа територија овој Протокол стапува на сила првиот ден во месецот по истекот на рокот од два месеца од денот кога Генералниот секретар ја примил изјавата.

3. Секоја изјава дадена во согласност со претходниот став може во однос на која и да е територија наведена во таквата изјава да биде повлечена или изменета со нотификација упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа. Повлекувањето или измената важи од првиот ден во месецот по истекот на два месеца од датумот кога Генералниот секретар ја примил таквата нотификација.

4. Изјавата дадена во согласност со овој член ќе се смета како да е дадена во согласност со првиот став од членот 63 од Конвенцијата.

5. Територијата на секоја држава на која овој Протокол се применува во согласност со ратификацијата, прифаќањето или одобрувањето од страна на таа

држава и секоја територија на која овој Протокол се применува во согласност со изјавата на таа држава според овој член можат да се сметаат за посебни територии кога е во прашање толкувањето на територијата на државата според членот 1.

Член 7

1. Државите потписнички ги сметаат членовите од 1 до 6 на овој Протокол за дополнителни членови на Конвенцијата и во согласност со тоа ги применуваат сите одредби од Конвенцијата.

2. Меѓутоа правото на индивидуална жалба, признато со изјава дадена во согласност со членот 25 од Конвенцијата или признавањето на задолжителната надлежност на Судот, дадено со изјава според членот 46 од Конвенцијата се остварува во однос на овој Протокол дури тогаш, кога државата за која станува збор, изјави дека го признава таквото право или дека ја прифаќа таквата надлежност во однос на членовите од 1 до 5 од овој Протокол.

Член 8

Овој Протокол е отворен за потпишување за државите членки на Советот на Европа, потписнички на Конвенцијата. Тој подлежи на ратификација, прифаќање или одобрување. Држава-членка на Советот на Европа не може да го ратификува, да го прифати или да го одобри овој Протокол ако претходно или истовремено не ја ратификува Конвенцијата. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа.

Член 9

1. Овој Протокол стапува на сила првиот ден во месецот по истекот на период од два месеца од денот кога седум држави - членки на Советот на Европа ќе го прифатат Протоколот во согласност со одредбите од член 8.

2. За секоја држава - членка која подоцна ќе даде согласност дека го прифаќа Протоколот, овој Протокол стапува на сила првиот ден во месецот по истекот на период од два месеца од денот кога е депониран инструментот за ратификација, прифаќање или одобрување.

Член 10

Генералниот секретар на Советот на Европа ги известува сите земји-членки на Советот на Европа за:

а) секое потпишување;

б) депонирање на секој инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување;

в) секој датум на стапување на сила на овој Протокол во согласност со одредбите од членовите 6 и 9;

г) секој друг акт, нотификација или изјава во врска со Протоколот.

Во потврда на тоа, долупотпишаните, прописно овластени за таа цел, го потпишаа овој Протокол.

Составено во Стразбур на 22 ноември 1984 година на француски и англиски јазик, при што и двата текста се еднакво веродостојни, во еден единствен примерок што ќе биде депониран во архивот на Советот на Европа. Генералниот секретар ќе ѝ достави заверена копија на секоја држава - членка на Советот на Европа.

**ПРОТОКОЛ БРОЈ 11 КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ И ОСНОВНИТЕ СЛОБОДИ, СО КОЈ
СЕ МЕНУВА МЕХАНИЗМОТ ЗА КОНТРОЛА УТВРДЕН СО
КОНВЕНЦИЈАТА**

Државите членки на Советот на Европа, потписнички на овој Протокол кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и на основните слободи, потпишана во Рим на 4 ноември 1950 (во натамошниот текст "Конвенција"),

имајќи ја предвид итната потреба од промена на механизмот за контрола утврден во Конвенцијата, со цел да се сочува и зголеми ефикасноста на заштитата на правата на човекот и основните слободи предвидена со Конвенцијата, главно поради зголемувањето на бројот на жалбите и на растечкиот број членки на Советот на Европа;

оценувајќи дека од тие причини е пожелно некои одредби на Конвенцијата да се изменат со цел, пред сè, Европската комисија и Европски суд за правата на човекот да се заменат со нов Постојан суд;

имајќи ја предвид Резолуцијата бр.1 прифатена од Европската министерска конференција за правата на човекот, одржана во Виена на 19 и 20 март 1985;

имајќи ја предвид Препораката 1194 (1992), донесена од Парламентарното собрание на Советот на Европа на 6 октомври 1992;

имајќи ја предвид Одлуката за реформа на механизмот за контрола на Конвенцијата донесена од шефовите на држави и влади на државите членки на Советот на Европа во Виенската декларација од 9 октомври 1993,

се согласиле за следното:

Член 1

Текстот во деловите од II до IV на Конвенцијата (членови од 19 до 56) и Протоколот број 2, со кои на Европскиот суд за правата на човекот му се утврдува надлежност за давање советодавни мислења, се заменуваат со следниот дел II на Конвенцијата (членови од 19 до 51):

“Дел II - ЕВРОПСКИ СУД ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ

Член 19 - Основање на Судот

Со цел да се обезбеди почитување на обврските што за Високите страни договорнички произлегуваат од оваа Конвенција и нејзините протоколи, се основа Европски суд за правата на човекот, во натамошниот текст “Суд”. Тој ќе функционира постојано.

Член 20 - Број на судии

Судот се состои од онолкув број судии колку што е и бројот на Високите страни договорнички.

Член 21 - Услови за вршење на функциите

1. Судиите треба да уживаат највисок морален углед и да ги исполнуваат условите неопходни за вршење на високи судски функции или да бидат правни стручњаци со призната компетентност.
2. Судиите заседаваат во Судот во лично својство.
3. Во текот на нивниот мандат, судиите не можат да вршат никаква активност што е некомпатибилна со барањата за независност, непристрасност или барањата за работа со полно работно време; Судот одлучува за секое прашање во врска со примената на овој параграф.

Член 22 - Избор на судии

1. Судиите од секоја Висока страна договорничка ги избира Парламентарното собрание, со мнозинство дадени гласови, од листата на тројца кандидати именувани од Високата страна договорничка.
2. Истата постапка се применува и при дополнување на Судот во случај на прием на нови Високи страни договорнички и за пополнување на испразнетите места.

Член 23 - Времетраење на мандатот

1. Судиите се избираат за мандат од шест години. Тие можат да бидат повторно избрани. Сепак, мандатот на половината судии именувани при првиот избор завршува по три години.
2. Судиите чиј мандат завршува по истекот на почетниот период од три години се определуваат со ждрепка што ја спроведува Генералниот секретар на Советот на Европа, веднаш по нивниот избор.
3. Со цел да се обезбеди, во рамките на можното, обновување на мандатот на половината судии на секои три години, Парламентарното собрание може, пред секој натамошен избор, да одлучи, времетраењето на еден или повеќе мандати на судиите кои треба да се изберат, да не биде шест години, но сепак да не надмине девет и да не биде пократко од три години.
4. Во случај кога треба да се доверат повеќе мандати и кога Парламентарното собрание го применува претходниот параграф, распределбата на мандатите се врши со ждрепка што веднаш по изборот ја спроведува Генералниот секретар на Советот на Европа.
5. Судијата избран на местото на судија чиј мандат сè уште не истекол го завршува мандатот на својот претходник.
6. Мандатот на судиите завршува со наполнети 70 години.
7. Судиите остануваат на функција сè до нивната замена. Тие, сепак, продолжуваат да работат врз случаи што веќе ги започнале.

Член 24 - Отповикување

Судија може да биде отповикан од своите функции само доколку другите судии, со двотретинско мнозинство гласови, одлучат дека тој повеќе не ги исполнува бараните услови.

Член 25 - Секретаријат и правни советници

Судот има на располагање Секретаријат чии што задачи и организација се определени со Правилникот на Судот. На Судот му стојат на располагање и правни советници.

Член 26 - Пленарно собрание на Судот

На Пленарно собрание, Судот:

- а) избира, за период од 3 години, претседател и еден или двајца потпретседатели; тие можат повторно да бидат избрани;
- б) ги утврдува судските совети за определен период;
- в) ги избира претседателите на судските совети, кои можат да бидат повторно избрани;
- г) го усвојува Правилникот на Судот; и
- д) избира секретар и еден или повеќе негови помошници.

Член 27 - Одбори, судски совети и Голем судски совет

1. За разгледување на случаите што му се доставени, Судот заседава во одбори од тројца судии, во Судски совети од седум судии и во Голем судски совет од седумнаесет судии. Судските совети формираат одбори за определен период.

2. Судијата избран како претставник на држава што е страна во спорот е *ex officio* член на Советот и на Големиот судски совет; во случај на отсуство на тој судија, или кога не е во состојба да заседава, државата страна во спорот определува лице кое заседава во својство на судија.

3. Членови на Големиот судски совет се и претседателот на Судот, потпретседателите, претседателите на судските совети и други судии именувани согласно Правилникот на Судот. Кога случајот е доставен до Големиот судски совет врз основа на членот 43, ниту еден судија од Советот кој ја донел одлуката не може да учествува во работата на Големиот судски совет, со исклучок на претседателот на Судскиот совет и на судијата кој заседавал во име на заинтересираната држава страна во спорот.

Член 28 - Изјави на одборите за неприфатливост

Определен одбор може, едногласно, да ја прогласи за неприфатлива или да ја симне од списокот на своите предмети секоја индивидуална жалба поднесена врз основа на член 34 доколку таква одлука може да се донесе без дополнително разгледување. Одлуката е конечна.

Член 29 - Одлуки на Судските совети за прифатливоста и основаноста

1. Доколку врз основа на член 28 не е донесена никаква одлука, определен судски совет се произнесува за прифатливоста и основаноста на индивидуалните жалби доставени врз основа на членот 34.
2. Определен Судски совет се произнесува за прифатливоста и основаноста на меѓудржавните жалби поднесени врз основа на членот 33.
3. Освен спротивна одлука на Судот во посебни случаи, одлуката за прифатливост се донесува одделно.

Член 30 - Пренесување на надлежноста во Големиот судски совет

Доколку случајот што е на разгледување пред определен Судски совет предизвикува сериозни прашања во врска со интерпретацијата на Конвенцијата или на нејзините протоколи, или доколку решението на некое прашање може да води до контрадикција со одлука што Судот претходно ја донел, Судскиот совет, доколку не донел одлука, може надлежноста да му ја отстапи на Големиот судски совет, освен ако на тоа не се спротистави една од страните во спорот.

Член 31 - Овластувања на Големиот судски совет

Големиот судски совет:

- а) се произнесува по жалбите доставени врз основа на членот 33 или членот 34 кога случајот му е отстапен од Судскиот совет врз основа на членот 30 или врз основа на членот 43; и
- б) ги разгледува барањата за советодавни мислења доставени врз основа на членот 47.

Член 32 - Надлежност на Судот

1. Надлежноста на Судот се протега на сите прашања во врска со интерпретацијата и примената на Конвенцијата и на нејзините протоколи што ќе му бидат доставени според условите предвидени во членовите 33, 34 и 47.
2. Во случај на спор во врска со надлежноста на Судот, одлучува Судот.

Член 33 - Меѓудржавни случаи

Секоја Висока страна договорничка може да се обрати до Судот за секоја наводна повреда на одредбите на Конвенцијата и на нејзините протоколи од страна на друга Висока страна договорничка.

Член 34 - Индивидуални жалби

Судот прима жалби што му ги доставуваат физички лица, невладини организации или група поединци кои се сметаат за жртва на повреда на правата признаени во Конвенцијата или во нејзините протоколи што ја извршила една од Високите страни договорнички. Високите страни договорнички се обврзуваат со никаква мерка да не го спречуваат ефикасното вршење на ова право.

Член 35 - Критериуми за прифатливост

1. Судот може да прифати случај само откако ќе бидат исцрпени сите домашни правни средства, врз основа на општо прифатените принципи од меѓународното право и во рок од 6 месеци сметано од датумот на кој е донесена конечната интерна одлука.
2. Судот нема да прифати никаква индивидуална жалба поднесена врз основа на членот 34, кога
 - а) жалбата е анонимна; или.
 - б) кога во суштина е иста како и жалба што Судот претходно ја разгледувал или веќе ја доставил до друга меѓународна истражна или судска инстанца, и доколку не содржи нови факти.

3. Судот нема да прифати никаква индивидуална жалба доставена врз основа на членот 34, ако оцени дека жалбата е неспојлива со одредбите на Конвенцијата или со нејзините протоколи, ако е очигледно неоснована или ако со неа се злоупотребува правото на жалба.

4. Судот ќе отфрли секаква жалба што ја смета за неприфатлива врз основа на овој член. На тој начин Судот може да постапува во било кој степен на постапката.

Член 36 - Интервенција на трета страна

1. Во секој случај за кој расправаат Судскиот совет или Големиот судски совет, секоја Висока страна договорничка чиј државјанин е жалител има право да достави пишани забелешки и да учествува во расправата.

2. Во интерес на доброто водење на судската постапка, претседателот на Судот може да повика било која Висока страна договорничка која не е страна во постапката или секое заинтересирано лице, освен жалителот, да достави писмени забелешки или да учествува во расправата.

Член 37 - Отфрлање на жалби

1. Во секој степен од постапката, Судот може да одлучи да отфрли определена жалба од списокот на предмети, доколку околностите овозможуваат да се заклучи.

- а) дека жалителот ја повлекол жалбата; или
- б) дека спорот е решен; или
- в) дека, од било која друга причина, чие постоење го утврдува Судот, не е повеќе оправдано да се продолжи со разгледувањето на жалбата.

Сепак, Судот продолжува со разгледувањето на жалбата ако тоа го бара почитувањето на правата на човекот загарантирани со Конвенцијата и нејзините протоколи.

2. Судот може да одлучи повторно да стави во списокот на предмети определена жалба ако оцени дека околностите тоа го оправдуваат.

Член 38 - Разгледување на случајот и постапка за пријателско решение

1. Ако Судот прифати определена жалба,
 - а) тој го разгледува случајот заедно со претставниците на страните и, доколку е потребно, спроведува истрага за чие

ефикасно водење заинтересираните држави ги обезбедуваат сите потребни услови;

- б) се става на располагање на заинтересираните со цел да се дојде до пријателско решение на спорот, при што се повикува на почитувањето на правата на човекот, така како што се утврдени во Конвенцијата и нејзините протоколи.

2. Постапката опишана во параграф 1.б) е доверлива.

Член 39 - Постигнување на пријателско решение

Во случај на пријателско решение, Судот ќе го симне случајот од списокот на предмети со одлука која се ограничува на кратко наведување на фактите и на донесеното решение.

Член 40 - Јавност на расправата и пристап кон документите

1. Расправата е јавна, освен доколку Судот не одлучи поинаку поради исклучителни околности.
2. Документите доставени до Секретаријатот ѝ се достапни на јавноста, освен ако, претседателот на Судот не одлучи поинаку.

Член 41 - Правично задоволување

Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот и дава на оштетената страна, доколку е потребно, правично задоволување.

Член 42 - Пресуди на судските совети

Пресудите на судските совети се конечни согласно одредбите на членот 44, параграф 2

Член 43 - Доставување на случај пред Големиот судски совет

1. Во рок од три месеци сметано од датумот на донесувањето на пресудата од Судскиот совет, секоја страна во спорот, во исклучителни случаи, може да побара тој да биде доставен пред Големиот судски совет.

2. Група од петорица судии на Големиот судски совет го прифаќа барањето доколку случајот предизвикува сериозно прашање во врска со интерпретацијата или примената на Конвенцијата или на нејзините протоколи, или сериозен проблем од општо значење.
3. Ако Групата го прифати барањето, Големиот судски совет се произнесува за случајот со донесување пресуда.

Член 44 - Конечни пресуди

1. Пресудата на Големиот судски совет е конечна.
2. Пресудата на Судскиот совет станува конечна:
 - а) кога странките изјавуваат дека нема да бараат случајот да биде доставен пред Големиот судски совет; или
 - б) три месеци од датумот на донесувањето на пресудата, доколку не било побарано случајот да биде доставен пред Големиот судски совет; или
 - в) доколку Групата на Големиот судски совет го отфрли барањето доставено врз основа на членот 43.
3. Дефинитивната пресуда се објавува.

Член 45 - Образложение на пресудите и одлуките

1. Пресудите, како и одлуките со кои жалбите се утврдуваат како прифатливи или неприфатливи, се образложуваат.
2. Ако пресудата целосно или делумно не го изразува единствениот став на судиите, секој судија има право кон неа да приложи свое мислење.

Член 46 - Задолжителност и извршување на пресудите

1. Високите страни договорнички се обврзуваат да се придржуваат кон конечните пресуди на Судот во споровите во кои се странки.
2. Конечната пресуда на Судот му се доставува на Советот на министрите кој го надгледува нејзиното извршување.

Член 47 - Советодавни мислења

1. На барање на Советот на министрите, Судот може да дава советодавни мислења за правни прашања во врска со интерпретацијата на Конвенцијата и на нејзините протоколи.

2. Овие мислења не можат да се однесуваат ниту на прашања што се во врска со содржината или обемот на правата и слободите утврдени во делот I на Конвенцијата и во протоколите, ниту на други прашања кои Судот или Советот на министрите би можеле да ги разгледаат, а кои би произлегле од приговор предвиден со Конвенцијата.

3. Одлуката на Советот на министрите да побара мислење од Судот се донесува со мнозинство гласови на претставниците кои заседаваат во Советот.

Член 48 - Советодавна надлежност на Судот

Судот одлучува дали барањето советодавно мислење доставено од Советот на министрите е во негова надлежност утврдена во членот 47

Член 49 - Образложение на советодавните мислења

1. Мислењето на Судот се образложува.
2. Доколку мислењето не го изразува во целина или делумно едногласниот став на судиите, секој судија има право да приложи сопствено мислење.
3. Мислењето на Судот му се доставува на Советот на министрите.

Член 50 - Функционални трошоци на Судот

Функционалните трошоци на Судот се на товар на Советот на Европа.

Член 51 - Привилегии и имунитет на судиите

Во текот на вршењето на нивните функции, судиите уживаат привилегии и имунитет предвидени во член 40 од Статутот на Советот на Европа и спогодбите склучени врз основа на тој член.

Член 2

1. Делот V од Конвенцијата станува дел III од Конвенцијата; членот 57 од Конвенцијата станува член 52; членовите 58 и 59 од Конвенцијата

се укинуваат, а членовите од 60 до 66 од Конвенцијата стануваат членови од 53 до 59.

2. Делот I од Конвенцијата носи назив "ПРАВА И СЛОБОДИ", а новиот дел III "ДРУГИ ОДРЕДБИ". Називите наведени во Анексот на овој Протокол им се дадени на членовите од 1 до 18 и на новите членови од 52 до 59 на Конвенцијата.

3. Во новиот член 56, параграф 1, да се внесат зборовите ", со исклучок на параграф 4 од овој член," по зборот "ќе се применува"; во параграф 4, зборовите "Комисија" и "согласно членот 25 на оваа Конвенција" се заменуваат со зборовите "Суд" и ", како што е предвидено во членот 34 на Конвенцијата". Во новиот член 58, параграф 4, зборовите "членот 63" се заменуваат со зборовите "членот 56".

4. Дополнителниот Протокол кон Конвенцијата е изменет и гласи:

- а) членовите се дадени со називи наведени во Анексот на овој Протокол; и
- б) кон членот 4, последна реченица, зборовите "од членот 63" се заменуваат со зборовите "од членот 56".

5. Протоколот број 4 е дополнет како што следува:

- а) членовите се дадени со називи наведени во Анексот на овој Протокол.
- б) во членот 5, параграф 3, зборовите "од членот 63" се заменуваат со зборовите "од членот 56"; се додава нов параграф 5, кој гласи:

"Секоја држава која, согласно параграф 1 или 2 од овој член дала определена изјава може, во секое време потоа, да изјави дека по однос на една или повеќе територии наведени во таа изјава ја прифаќа надлежноста на Судот во врска со жалби на физички лица, невладини организации или групи поединци, како што е предвидено во членот 34 од Конвенцијата, според членовите од 1 до 4 на овој Протокол или на некои од нив."; и

- в) параграфот 2 од членот 6 се брише.

6. Протоколот број 6 е изменет и гласи:

- а) членовите се дадени со називи наведени во Анексот на овој Протокол; и

- б) во членот 4, зборовите "врз основа на членот 64" се заменуваат со зборовите "врз основа на членот 57".
7. Протоколот број 7 е изменет и гласи:
 - а) членовите се дадени со називи наведени во Анексот на овој Протокол;
 - б) во членот 6, параграф 4, зборовите "од членот 63" се заменуваат со зборовите "од членот 56"; се додава нов параграф 6 кој гласи:

"Секоја држава која дала изјава согласно параграф 1 или 2 од овој член може, во секој момент потоа, да изјави дека по однос на една или повеќе територии наведени во таа изјава ја прифаќа надлежноста на Судот во врска со жалби на физички лица, невладини организации или групи поединци, како што е предвидено во членот 34 од Конвенцијата, според членовите од 1 до 5 од овој Протокол"; и
 - в) параграфот 2 од членот 7 се укинува.
8. Протоколот број 9 престанува да важи.

Член 3

1. Овој Протокол е отворен за потпишување од државите членки на Советот на Европа потписнички на Конвенцијата, кои можат да ја изразат својата согласност да се обврзат со
 - а) потпишување без резерва за ратификација, прифаќање или одобрување; или
 - б) потпишување со резерва за ратификација, прифаќање или одобрување, проследено со ратификација, прифаќање или одобрување.
2. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување му се доставуваат на Генералниот секретар на Советот на Европа.

Член 4

Овој Протокол стапува на сила првиот ден од месецот по истекот на период од една година по датумот на кој сите страни во Конвенцијата, врз основа на одредбите од членот 3, дале согласност дека го прифаќаат Протоколот. Изборот на новите судии може да се изврши, а сите други мерки потребни за основање на новиот Суд можат да бидат

донесени, согласно одредбите на овој Протокол, почнувајќи од датумот на кој сите страни во Конвенцијата дале согласност дека го прифаќаат Протоколот.

Член 5

1. Без да бидат повредени одредбите од параграфите 3 и 4, мандатот на судиите, членови на Комисијата, на секретарот и на неговиот заменик истекува на денот на стапувањето на сила на овој Протокол.
2. Жалбите доставени до Комисијата кои на денот на стапувањето на сила на овој Протокол сè уште не биле прифатени, ги разгледува Судот согласно одредбите на овој Протокол.
3. Жалбите што се прифатени на денот на стапувањето на сила на овој Протокол ги разгледуваат членовите на Комисијата во текот на наредната година. Сите случаи чие разгледување не е завршено во текот на тој период му се доставуваат на Судот кој ги разгледува, како основани жалби, согласно одредбите на овој Протокол.
4. За жалбите за кои Комисијата, по стапувањето на сила на овој Протокол, прифатила извештај согласно поранешниот член 31 од Конвенцијата, извештајот им се доставува на страните кои немаат право да го објават. Согласно одредбите применувани пред стапувањето на сила на овој Протокол, определен случај може да му биде отстапен на Судот. Групата на Големиот судски совет утврдува дали еден од советите или Големиот судски совет треба да се произнесе за тој случај. Доколку Судскиот совет се произнесува за случајот, неговата одлука е конечна. Случаите што не му се отстапени на Судот ги разгледува Советот на министрите врз основа на одредбите од поранешниот член 32 на Конвенцијата.
5. Нерешените случаи на Судот чиешто разгледување сè уште не е завршено до денот на стапувањето на сила на овој Протокол му се доставуваат на Големиот судски совет, кој се произнесува за случајот согласно одредбите на овој Протокол.
6. Нерешените случаи на Советот на министрите чиешто разгледување врз основа на поранешниот член 32 сè уште не е завршено до денот на стапувањето на сила на овој Протокол, ги решава Советот на министрите врз основа на овој член.

Член 6

Од моментот кога некоја Висока страна договорничка ќе ја признае надлежноста на Комисијата или јурисдикцијата на Судот со

изјавата предвидена во поранешниот член 25, или во поранешниот член 46 од Конвенцијата, единствено за случаи што ќе се појават подоцна или случаи засновани врз факти до кои е дојдено откако споменатата изјава била дадена, ова ограничување продолжува да се применува на јурисдикцијата на Судот врз основа на овој Протокол.

Член 7

Генералниот секретар на Советот на Европа ги известува државите членки на Советот за

- а) потпишувањето;
- б) доставувањето на секој инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување;
- в) датумот на стапување на сила на овој Протокол или на некои негови одредби согласно членот 4; и
- г) секој друг акт, нотификација или соопштение сврзано со овој Протокол.

Врз основа на тоа, долупотпишаните, прописно овластени за таа цел, го потпишаа овој Протокол.

Во, на, на француски и на англиски јазик, со тоа што обата текста се еднакво веродостојни, во еден единствен примерок што ќе биде депониран во архивите на Советот на Европа. Генералниот секретар на Советот на Европа ќе ѝ достави заверена копија на секоја од државите членки на Советот на Европа.

АНЕКС

НАЗИВИ НА ЧЛЕНОВИТЕ ШТО ТРЕБА ДА СЕ ВМЕТНАТ ВО ТЕКСТОТ НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКОТ И ОСНОВНИТЕ СЛОБОДИ И НЕЈЗИНИТЕ ПРОТОКОЛИ*

Член 1 - Обврска за почитување на правата на човекот:

Член 2 - Право на живот

Член 3 - Забрана на мачење

Член 4 - Забрана на ропство и принудна работа

Член 5 - Право на слобода и безбедност

Член 6 - Право на правична судска постапка

Член 7 - Нема казна без закон

*) Називите на новите членови од 19 до 51 на Конвенцијата веќе се наведени во овој Протокол.

- Член 8 - Право на почитување на приватниот и семејниот живот
- Член 9 - Слобода на мислење, совест и вера
- Член 10 - Слобода на изразување
- Член 11 - Слобода на собирање и здружување
- Член 12 - Право на брак
- Член 13 - Право на реална жалба
- Член 14 - Забрана на дискриминација
- Член 15 - Укинување во случај на вонредна состојба
- Член 16 - Ограничувања во политичката активност на странци
- Член 17 - Забрана на злоупотреба на правата
- Член 18 - Ограничување на употребата на рестрикциите во правата

- Член 52 - Истраги на Генералниот секретар
- Член 53 - Заштита на постојните права на човекот
- Член 54 - Овластувања на Советот на министрите
- Член 55 - Исклучување на други начини за решавање на спорите
- Член 56 - Територијална примена
- Член 57 - Исклучоци
- Член 58 - Раскинување
- Член 59 - Потпишување и ратификација

Протокол

- Член 1 - Заштита на сопственоста
- Член 2 - Право на образование
- Член 3 - Право на слободни избори
- Член 4 - Територијална примена
- Член 5 - Односи со Конвенцијата
- Член 6 - Потпишување и ратификација

Протокол број 4

- Член 1 - Забрана за лишување од слобода поради долг
- Член 2 - Слобода на движење
- Член 3 - Забрана за протерување на сопствените државјани
- Член 4 - Забрана за колективни протерувања на странци
- Член 5 - Територијална примена
- Член 6 - Односи со Конвенцијата
- Член 7 - Потпишување и ратификација

Протокол број 6

- Член 1- Укинување на смртната казна
- Член 2 - Смртна казна за време на војна
- Член 3 - Забрана за укинување
- Член 4 - Забрана за исклучоци
- Член 5 - Територијална примена
- Член 6 - Односи со Конвенцијата
- Член 7 - Потпишување и ратификација
- Член 8 - Стапување на сила
- Член 9 - Функции на депозиторот

Протокол број 7

- Член 1- Процедурални гаранции во случај на протерување на странци
- Член 2 - Право на двостепеност во кривичната постапка
- Член 3 - Право на надоместок на штета во случај на судска заблуда
- Член 4 - Право да не се биде осуден или казнет два пати
- Член 5 - Рамноправност меѓу сопружниците
- Член 6 - Територијална примена
- Член 7 - Односи со Конвенцијата
- Член 8 - Потпишување и ратификација
- Член 9 - Стапување на сила
- Член 10 - Функции на депозиторот

Член 3

Согласно со член 64 од Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи, Република Македонија става резерва во однос на правото гарантирано со член 2 од Протоколот број 1 кон Конвенцијата, која гласи:

"Правото на родителите да обезбедат образование и настава во согласност со нивните верски и филозофски убедувања, во однос на Република Македонија, не може да се реализира преку основно приватно образование, согласно со член 45 од Уставот на Република Македонија."

Член 4

До влегување во сила на Протоколот број 11 кон Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи, Република Македонија дава изјави во врска со членовите 25 и 46

од Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи, кои ќе важат од 1 јануари 1998 година.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Декларација во однос на членот 25 од Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи

- Република Македонија со ова изјавува дека, во периодот од 1 јануари 1998 година до денот на влегувањето во сила на Протоколот, број 11 кон Конвенцијата за правата на човекот и основните слободи, ја признава надлежноста на Европската комисија за правата на човекот, во согласност со членот 25 од Конвенцијата, да прима барања од секое лице, невладина организација или група на лица кои сметаат дека се жртви на повреда на правата утврдени со Конвенцијата за правата на човекот и основните слободи, како и на правата утврдени со членовите од 1 до 4 од Протоколот број 4 и со членовите од 1 до 5 од Протоколот број 7, во случаите кога повредите на правата гарантирани со овие документи настапиле по влегувањето во сила на овие документи во однос на Република Македонија.

Декларација во однос на членот 46 од Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи

- Република Македонија со ова изјавува дека, во периодот од 1 јануари 1998 година до денот на влегувањето во сила на Протоколот број 11 кон Конвенцијата за правата на човекот и основните слободи, врз основа на реципроцитет, ја признава надлежноста на Европскиот суд за правата на човекот, во согласност со членот 46 од Конвенцијата за правата на човекот и основните слободи, да ги толкува и применува одредбите на Конвенцијата, членовите од 1 до 4 од Протоколот број 4 и членовите од 1 до 5 од Протоколот број 7, во случаите кога повредите на правата гарантирани со овие документи настапиле по влегувањето во сила на овие документи во однос на Република Македонија.

15.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ ЗА КУЛТУРНА И ПРОСВЕТНА СОРАБОТКА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот за културна и просветна соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Хрватска, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 март 1997 година.

Број 08 – 687/1
4 март 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.